

प्रोत लि० प्र+वे-सूतौ क्त सम्प्रसारणम् । १ प्रकर्षेण सूते
२ स्थिते वस्त्रे न० जटा० । भावे क्त । ३ सीधने न० ।

प्रोतोत्सादन न० प्रोतं सदु उत्सादयति उत्+सादि-
ल्यु । १ वस्तुवृद्धिमे २ वस्त्रे च लि० ।

प्रोत्फल पु० प्रकर्षेण उत्फलति प्र+उद्-फल-अच् । सिं-
हलाङ्गुलाकारपुष्पवति वृक्षभेदे शब्दमाला ।

प्रोत्फल लि० प्र+उत्+फल-विकाशे अच् । विकसिते ।

प्रोत्साहन न० प्रकर्षेण उत्साहनम् । प्रवृत्तस्य कर्त्तव्ये
कर्म्मणि १ प्रकर्षेण यत्नसम्पादने सा० द० उक्ते २ नाञ्चालङ्का-
रभेदे । प्रोत्साहनञ्च इत्यादिना तान्युद्दिश्य “प्रोत्सा-
हनं स्यादुत्साहगिरा कर्म्मणि योजनम्” इति लज्जि-
तम् । यथा “काबरात्किरातेयं स्त्रीति किं विचितित्
ससि । तज्जगत्तितयं तावत् तात ! ताडय ताडकाम्” ।

प्रोथ परिपूर्णतायाम् सामर्थ्यं च स्वा० उभ० अक० सेट् । प्रो-
थति ते अप्रोथीत् अप्रोथिष्ट पुप्रोथ ये । ऋदित् चङि
न ह्रस्वः । अप्रोथत् ।

प्रोथ पु० न० पु+थक् । १ प्रस्थिते “वृक्षान्सदकान्सञ्च प्रियं
प्रोथमनुव्रजेत्” । २ अश्वनासिकायाम् अमरः । ३ शक्यां
पु० सेटि० ४ शाटके पु० लि० । ५ स्त्रीगर्भे पु० विश्वः
६ गते ७ भीषणे दक्षिणदेशे ८ अश्वमुखे च संक्षिप्तसारः
१० पथिके लि० ११ प्रथिते लि० लि० । १२ स्थापिते लि०
सि० कौ० ।

प्रोथथ पु० प्रोथ-वा० अथ । सुखशब्दे ऋ० १०।६४।६ भा० ।

प्रोष पु० प्रुष-दाहे भावे घञ् । सन्नामे राजनि० ।

प्रोषक पु० देशभेदे भा० भी० ६ अ० ।

प्रोषित लि० प्र+वस-क्त इट् । प्रवासं गते विदेशं गते ।

“आत्तांते सुदिता हृष्टे प्रोषिते मन्दिना जगतां काशीखं
पतिव्रतालक्ष्यम् ।

प्रोषितमर्त्तका स्त्री प्रोषितः भर्ता यस्याः कप् । यस्याः
पतिः विदेशं गतस्तस्यां स्त्रियाम् “नानाकार्यावशाद्
यस्यादूरदेशं गतः पतिः । सा मनोभवदुःखार्ता भवेत्
प्रोषितमर्त्तका” सा० द० ।

प्रो(प्रौ)ष्ठ पु० प्रकट ओष्ठांस्त्र वा वृद्धिः । (पुं टि) सत्वभेदे
रायसुकुटः । स्त्रियां ङोष् । २ देशभेदे भा० भी० ६ अ० ।
३ शवि च पुं स्त्री० सि० सौ० । प्रौष्ठपदशब्दे दृश्यम् ।

प्रो(प्रौ)ष्ठपदा स्त्री प्रो(प्रौ)ष्ठो गौस्तस्येव पदं यस्याः ।
नक्षत्रविशेषे । तद्व्युक्ता पौर्णमासी अण् सा यत्नमासे
पुनरण् वा न वृद्धिः । १ चान्द्रमासमासे अमरः । प्रौष्ठ-

पदासु जातः अण् उत्तरपदवृद्धिः । प्रौष्ठपद तज्जो
इमाणवके । “जे प्रौष्ठपदानाम्” पा० उक्तेः भवादौ
नोत्तरपदवृद्धिः प्रौष्ठपद इत्येव ।

२ अश्विन्यादिषु पञ्चविंशषड्विंशतक्षयोः स्त्री व० व०
पूर्वोत्तरमासपदयोः प्रत्येकं द्वित्वेन चतुष्कत्वात् वृद्धत्वम् ।
प्रौष्ठपदाभिर्युक्ता पौर्णमासी अण् । प्रौष्ठपदो चान्द्र-
इमासपौर्णमासां स्त्री ङोष् “प्रौष्ठपद्यामतीतायाम्” ।
प्रोथशब्दे दृश्यम् ।

प्रोथ अण्व्य० प्र+वस-ल्यप् । विदेशं गत्वैतथं तस्य पापीयसां
सह मयू० समा० प्रोथपापीयस् । विदेशं गत्वा पापव-
त्तरे लि० स्त्रियां ङोष् । “राघवः प्रोथपापीयान्” भट्टिः

प्रो(प्रौ)ह पु० प्र+उह-क वा वृद्धिः । प्रकटवाहके
प्रोहकरटा पु० प्रोह करट इत्युच्यते यस्यां क्रियायाम्
मयूर० समा० । करटसम्बोधनकप्रज्ञटोच्चार्यनिदेशक्रि-
यायाम् । एवं प्रोहकर्दमा इत्यपि तत्र पाठान्तरे कर्द-
मसम्प्रदानकोहनिदेशक्रियायाम् ।

प्रोहपदि अण्व्य० प्रोह्यौ पादौ यत्न प्रहरणे दिदण्डप्रा०
स० इच् समा० पङ्गावः । प्रकर्षेण हाभ्यां पादाभ्यां प्रहरणे
प्रौढमनोरमा प्रौढानां प्रगल्भानां मनोरमयति रम०
णिच् अच् । भट्टोजिदीक्षितकृतायाम् सिद्धान्तकौमुदी-
व्याख्यायाम् । [२ निपुणे च धरणिः ।

प्रौण लि० प्र+ओणृ-अपसारके अच् । १ प्रकर्षेण अपसारके
प्रौष्ठिक लि० प्रोष्ठोऽस्थस्य ठन् । प्रकटौष्ठयुते ततः शिवा०
अपत्रे अण् प्रौष्ठिक तदपत्ये । [भाष्यम् ।

प्लक पु० प्र+कै-क रस्य लः । स्त्रीणामधोऽङ्गभेदे ऋ० दा० १३।१६
प्लक्ष भक्षणे स्वा० उभ० अक० सेट् । पुञ्जति ते अपुञ्जीत् अपु-
ञ्जिष्ट पुञ्ज जे । पुञ्जः ।

प्लक्ष पु० पुञ्ज्यते कीटैः पुञ्ज-कर्म्मणि घञ् । (पाकुड) १ वृक्षे
अमरः । प्रप्लुसनीपस्थानात् २ निःसृतायां सरस्वत्यां
च भा० व० ८४ अ० । तस्याः पुञ्जप्रस्रवणात् जातत्वात्
तथात्वम् “प्रभवस्य सरस्वत्याः पुञ्जप्रस्रवणं मतम्” भा० श०
५० अ० । ३ पुञ्जदीपचिह्निते दीपभेदे पु०

“पुञ्जो जम्बूप्रमाणो दीपः स्थातिकरो हिरण्यमय उल्लिखितो
यत्नाग्निरुपास्ते सप्तजिह्वः । तस्याधिपतिः प्रियव्रता-
त्मज इध्वजिह्वः स्वं दीपं सप्त वर्षाणि विभज्य सप्तवर्ष-
नाभय व्यात्मजैभ्य आकलय्य स्वयमात्मयोगेनोपरराम ।
शिवं यवसं सुभद्रं शान्तं ज्येष्ठसन्ततभवमिति वर्षा-
णि । तेषु गिरयो नद्यश्च सप्तैवाभिजाताः मणिक्कुटो